https://universitynews.in/

Roll No. ....

ED–2526

M. A. (Previous) EXAMINATION, 2021

SANSKRIT

Paper Sixth

(काव्यम्)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 100

सूचना : सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः।

इकाई—1

1. (क) सप्रसंग व्याख्यातम्— 10

त्वामासार-प्रशमित-वनोप्लवं साधु मूछर्ना
वक्ष्यत्यध्वमपरिगतं सानुमनाम्रकूटः।
न क्षुप्रोऽपि प्रथमसुकृतोपेक्षया संश्रायाय,
प्राप्ते मित्रे भवति विमुखः किंपनुर्यस्तथोच्चैः॥

अथवा

तस्य स्थित्वा कथमपि पुरः कौतुकाधानहे तों-
रन्तवष्पिश्चिरमनुचरो राजराजस्व दध्यौ
मेघालोके भवति सुजनोऽत्यन्त्यथावृत्तिचेतः,
कण्ठाश्लेषप्रणयिनि जने किं पुनर्दूरसंस्थे॥

P. T. O.

https://universitynews.in/

https://universitynews.in/

(ख) ससन्दर्भः व्याख्याताम्— 10

त्वामारुदं पवनपदवीमुदगृहीतालकान्ताः
प्रेक्षिस्यन्ते पथिक वनिताः प्रत्ययादाश्वसत्यः
कः सन्नद्धे विरह विधुरा त्वय्युपक्षेत जायां
न स्यादन्योऽप्यहमिव जनो यः पराधीन वृत्तिः ॥

अथवा

हारांस्तारांस्तस्लगुटिकान् कोटिशः शंखशुक्तीः
शप्य श्यामा-मरकतमणीनुन्मयूख प्ररोहान्
दृष्ट्वा यस्थां विपणिरचितां बिन्द्रु माणांच भङ्गान्
संलक्ष्यन्ते सलिलनिघरास्तोयमात्रावशेषः ॥

इकाई—2

2. (क) मेघदूतम् इत्यधिकृत्य मेघमार्गं वर्णयत्। 10

अथवा

पूर्वमेघस्य सारांश लिख्यताम्।

(ख) मेघे माघे वयंऽगतः "मूदूतमाश्रित्य सोदाहरणं वर्ण्यताम्।" 10

इकाई—3

3. कविपिद्वौ व्याख्योयौ— 20

(क) श्रियःपति श्रीमति शासितुं जगज्जगन्निवासो वसुदेव सद्मानि।

वसन् ददर्शावतरन्तमब्राहिरण्यगर्भाङ्गभुवं मुनिं हरिः ॥

https://universitynews.in/

https://universitynews.in/

(ख) पतत्पतंग प्रतिमस्तपोनिधिः पुरोऽस्य यावल भुविव्यलीयत।
गिरेइस्तडित्वानिव तावदुच्चकैर्जवेन् पीणदुदतिष्ठत् अच्युतः॥

(ग) हरत्यघं सम्प्रति हेतु रैष्यतः शुभस्य पूर्वाचरितैः कृतं शुभैः।
शरीर भाजां भवदीय दर्शनं व्यनिक्त काल त्रितयोऽपि योग्यताम्॥

(घ) जगत्यपर्याप्त सहस्त्रभानुना न यन्नियन्तुं समभावि भानुना।
प्रसह्य तेजोभिरस्य दखयतांगतैरदस्त्व्या नुन्नमनुत्तमं तमः॥

इकाई—4

4. कयोरपि द्वयोः ससन्दर्भ व्याख्या विधेया— 20

(क) लिम्पतीव तमोऽङ्गानि वर्षतीवाञ्जनं नमः।
असत्वपूरुषसेवेव दृष्टिर्विफलतां गतां।

(ख) द्रव्यं लब्धे धूतेनैव दारा मित्रं धूतेनैव।
दत्तं मुक्तं धूतेनैव सर्वं नष्ट धूतेनैव॥

(ग) दारिद्रायान्मरणाद्वा मरणं मम रोचते न दारिद्रयम्।
अल्पक्लेशं मरणं दारिद्रयमनन्तकं दुखम्॥

(घ) अन्यस्थापि जातौ मा वेश्या भूस्त्वं हि सुंदरि
चारित्र्यगुण सम्पन्ने! जायेथां बिमले कुले॥

P. T. O.

https://universitynews.in/

https://universitynews.in/

इकाई—5

5. (i) गीतिकाव्यस्य वैशिष्ट्यं लिखतु। 10

अथवा

मेघदूतस्य महत्वं लिखतु।

(ii) शिशुपालवधस्य प्रथमसर्गायाश्रित्य कथासारं लिखतुं। 10

अथवा

मृच्छकटिकमवलम्य चारुदत्तस्य चरित्रचित्रं विधेयम्।

https://universitynews.in

https://universitynews.in/